

Innst. 94 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget frå næringskomiteen

Dokument 8:85 S (2011–2012)

Innstilling frå næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Bård Hoksrud og Arne Sortevik om en egen samferdselsstrategi for norsk reiseliv

Til Stortinget

Samandrag

Forslagsstillerne mener at bedre samordning mellom samferdsel og reiseliv på regional- og lokalnivå er særskilt viktig sett i lys av forvaltningsreformen fra 2010. Da overtok fylkeskommunene store deler av det øvrige riksveinettet med tilhørende ferjestrekninger. Forslagsstillerne er av den formening at reiseliv bør bli en integrert del av fylkeskommunenes arbeid med planstrategier på lik linje med ordinært næringsliv. Forslagsstillerne mener at økt satsing på investering og vedlikehold av veinettet vil kunne generere positive ringvirkninger for norsk næringsliv generelt og spesielt for reiselivet.

Forslagsstillerne er også av den formening at økt satsing på investering og vedlikehold på jernbanenettet generelt og spesielt mellom storbyene vil kunne åpne for hyppigere togavganger som igjen kan gjøre det attraktivt for feriereisende å velge tog mellom storbyer, og i forbindelse med kombinasjonsreiser mellom storbyer og innlandsreiser. Forslagsstillerne mener videre at om en skal sikre kollektivtrafikken like, stabile og langsiktige rammevilkår over hele landet, bør kjøp av kollektivtrafikkjenester overføres fra fylkeskommunene til Samferdselsdepartementet.

Forslagsstillerne ønsker å erstatte dagens krav om statslos med krav om statsautorisert los eller lig-

nende, slik at skipsfarten og cruisenæringen kan velge alternative løsninger enn den statlige ordningen for å sikre trygg ferdsel i norske farvann.

Rask og enkel tilgang på informasjon vedrørende transport og rutetider er av stor betydning for planlegging og gjennomføring av reiser både i forbindelse med jobb og fritid. Forslagsstillerne mener at informasjon om rutetider, reisemåter og avstander mellom destinasjoner må være lett tilgjengelig på ett felles nettsted, slik at de som vurderer å besøke Norge kan få fullstendig oversikt over hvordan de kan komme seg rundt i landet.

Ett av de aller viktigste tiltak for å bedre kvaliteten på de korte reisene til Norge med fly er å sikre smidige overgangsordninger ved flyplassen. Ett eksempel på praktiske forenklinger for den reisende er tiltak som muliggjør videreforsendelse av bagasje til sluttdestinasjonen. Forslagsstillerne er av den formening at innføring av «One Stop Security» på de største flyplassene som har utenlandske flygninger, vil være med på å muliggjøre en bedre flyt i trafikken for reisende som kommer fra utenlands flygning for videre reise med innenlands flygninger.

Forslagsstillerne mener det er behov for å styrke faktagrunnlaget og kunnskapen om samferdselens betydning for turistene og for reiselivsnæringen. Konsekvenser for reiselivsnæringen bør i større grad bli en del av ringvirkningsanalyser i forbindelse med planlegging av konkrete samferdselstiltak både for lufthavner, havner, vei- og jernbaneutbygging. En helhetlig reisemålsutvikling forutsetter gode samarbeidsmodeller mellom offentlige og private aktører. Kommuner, fylkeskommuner og statlige aktører legger viktige rammebetingelser for reisemålsutviklingen gjennom arealutvikling, finansieringsordninger og tiltak i utviklingen av lokalsamfunn.

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen integrere reiseliv i større grad i planfasen til Nasjonal transportplan, gjennom økt samordning mellom Samferdselsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet.
2. Stortinget ber regjeringen ta i bruk samarbeidsløsninger mellom offentlig og privat sektor for å forsere gjennomføring av lokale infrastrukturtiltak med betydning for destinasjonsutviklingen.
3. Stortinget ber regjeringen utvikle en digital nasjonal reiseplanlegger for alle transportmidler, med informasjon og system for billettbestilling.
4. Stortinget ber regjeringen utvikle et nasjonalt program for enhetlig og god skilting til reiselivsdestinasjonene.
5. Stortinget ber regjeringen etablere arenaer for samhandling mellom cruise- og landbasert turisme og tiltak som kan legge til rette for kombinasjonsreiser.
6. Stortinget ber regjeringen innføre gjennomgående forsendelse av bagasje, forenklet tollbehandling og sikkerhetskontroll ved lufthavnene for enklere reiser til endelig destinasjon innenlands.
7. Stortinget ber regjeringen utvide åpningstider på sesongbetonte veier og gjennomføre flere rassikringstiltak til reiselivsdestinasjonene.
8. Stortinget ber regjeringen skape et bedre flytilbud gjennom gode, stabile og langsiktige rammebetingelser for luftfarten, som blant annet lavere luftfartsavgifter og mindre utbytte fra Avinor AS.
9. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag og eventuelle andre lover, slik at kommunene får økt myndighet til å tillate bruk av motoriserte fremkomstmiddel i utmark i sammenheng med reiselivsdestinasjoner.
10. Stortinget ber regjeringen gjennomføre et nasjonalt bredbåndsløft med målsetting om høyhastighetsbredbånd i hele Norge.
11. Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang og vurdering av antall destinasjonsselskap i forhold til hensiktsmessighet og måloppnåelse innen samordning av reiselivssatsingen.
12. Stortinget ber regjeringen utarbeide en egen samferdselsstrategi for norsk reiselivsnæring som forelegges Stortinget før endelig vedtak.»

Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og leiaren Terje Aasland, frå Framstegspartiet, Per Roar Bredvold, Harald T. Nesvik og Torgeir Trældal, frå Høgre,

Frank Bakke-Jensen, Svein Flåtten og Elisabeth Røbekk Nørve, frå Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, frå Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og frå Kristeleg Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til representantframlegg vedrørende ein eigen samferdslestrategi for reiselivsnæringa i Noreg.

Reiselivsnæringa er ei raskt veksande næring, der Noreg har gode moglegheiter for å ta del i den internasjonale veksten. Komiteen er glad for at regjeringa satsar spesielt på reiseliv.

Reiselivsnæringa er ei samansett næring spesielt prega av mange små og mellomstore bedrifter, spreidd over heile landet.

Komiteen viser til den nye reiselivsstrategien Destinasjon Norge, som vart lagt fram våren 2012, og som var utarbeidd i nært samarbeid med næringa. Strategien er ei oppfølging av førre reiselivsstrategi som kom i 2007.

I Destinasjon Norge vart det fremma fleire framlegg for å auka konkurransekrafta i norsk reiselivsnæring, og for å betre tilgjengelegheita til norske reisemål. Komiteen har merka seg dette og at regjeringa har styrka den politiske samordninga og i tillegg etablert eit koordineringsforum for reiselivspolitikken på embetsnivå. Både Samferdselsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet er inkludert i koordineringsforumet. Komiteen er samd i at betre koordinering mellom samferdslestrategi og reiseliv på alle nivå er viktig for meir samordna reiselivspolitikkk. Komiteen er samd med nærings- og handelsministeren i at ytterlegare auka integrering av reiseliv høyrer naturleg inn i dette koordineringsforumet.

Komiteen er samd med viktigheita i fellesarenaer mellom cruise og landbasert turisme og har høge forventningar til cruiseprosjektet som er iverksett.

Komiteen er kjend med at det er ei arbeidsgruppe som har sett på moglege forenklingssløysingar i transithandsaminga, herunder moglegheita av gjennomgåande forsending av bagasje, og ser fram til resultatet av denne.

Komiteen ser problemet med lite føreåtvurdering knytte til opning/stenging av sesongveggar, men støttar nærings- og handelsministeren sitt syn slik det er kommunisert til komiteen i brev av 3. mai 2012 (lagt ved innstillinga), i at sikkerheita må komme først. Vinterstengde sesongveggar er òg, med eitt unntak, fylkesveggar, og er såleis ikkje ei sak for Stortinget. Komiteen vil òg peike på viktigheita av at prioritering av rassikringsmidlar vert gjort i Nasjonal Transportplan.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Høgre og Kristeleg Folkeparti, er samd i

intensjonen om gode flytilbod i heile landet, og vil i den samanhengen peike på ordninga vi har knytte til kryssubsidiering mellom flyplassane. Denne er heilt avgjerande for å oppretthalde eit godt flytilbod over heile landet. Fleirtalet er samd med nærings- og handelsministeren i at både utbyttepolitikken og andre spørsmål knytt til rammevilkåra for Avinor vert løpande vurdert i samheng med målsettinga, og gode og stabile rammevilkår for luftfarten.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti ønsker et godt flytilbud i hele landet, bl.a. av hensyn til reiselivet. Avinor er et viktig ledd i arbeidet for å nå målet om en moderne luftfart. Det var den forrige borgerlige regjeringen som reformerte luftfarten i Norge, bl.a. ved å opprette Avinor. Høyres samferdselsminister i Borten-regjeringen, Håkon Kyllingmark, var også en pådriver for å bygge ut det viktige kortbanenettet. Resultatet har vært at vi i dag har en luftfart som er effektiv, landsdekkende og til stor nytte også for reiselivsnæringen. Disse medlemmer vil understreke at ikke-statlige lufthavner som Rygge, Torp, Stord, Skien og Notodden lufthavn utgjør et viktig supplement til de statlige flyplassene. Dette supplementet er viktig også for turistnæringen. Det er liten tvil om at dette er en viktig del av samferdselsstrukturen og at brukerne i all hovedsak er fornøyde. Disse medlemmer vil vise til at det er viktig for reiselivsnæringen at Rygge og Torp kan utgjøre både et korrektiv og et supplement til Gardermoen i konkurranse om å gi de reisende og flyselskapene det best mulige tilbud.

Fleirtalet i komiteen, medlemene fra Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at det har vore ei kraftig utbygging av breiband under den raud-grøne regjeringa, og dekningsgraden i Noreg er på 99,7 pst. Fleirtalet er samd i at det er eit mål å ha eit best mogleg tilbod over heile landet, men peikar likevel på at Noreg er i ein spesielt god situasjon. Fleirtalet er kjend med at den mengda som vert sendt over breibandet ikkje berre er avhengig av breidda på bandet, men at ei rekkje andre faktorar òg spelar inn, som mellom anna innpakking.

Fleirtalet ser ikkje på framlegget om meir bruk av OPS som korkje nyvinnande eller framtidsretta. Kjøp på avbetaling er dyrt, og erfaring frå Storbritannia viser dette til fulle. Fleirtalet er kjend med erfaringa frå dei norske OPS-prosjekta som viste at OPS bind opp store midlar på samferdselsbudsjetta lenge etter ferdiggjering. Fleirtalet registrerer erfaringar frå til dømes Spania der staten framleis betaler på store utbyggingar som ikkje er tekne i bruk pga. finanskrisa.

Eit anna fleirtal, alle unnateke medlemene frå Høgre og Kristeleg Folkeparti, støttar det arbeidet som går føre seg med Nasjonal reiseplanlegger og ser fram til ferdigstilling over heile landet.

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at regjeringa har godkjent at NRK kan gå inn i eit samarbeid med Statens vegvesen, Trafikanten og Ruter om ein ny landsdekkande trafikportal. Den nye trafikportalen vil gje forbrukarane ein landsdekkjande reiseplanleggar med rute- og trafikkinformasjon frå buss, tog, T-bane, trikk, fly og biltrafikk i samspel med NRK sine landsdekkjande trafikknynhende. Tenesta vil vera gratis og reklamefri. Fleirtalet støttar at dette er ei god løysing.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er behov for en nasjonal reiseplanlegger, og ønsker at dette tilbudet skal være tilgjengelig for flest mulig brukere. Det bør helst gjøres gjennom å stimulere til utvikling av en tjeneste hos et mangfold av aktører. Regjeringen har nylig avgjort at NRK får utvikle en digital reiseplanlegger. Dette bryter med føringene gitt i Meld. St. 30 (2006–2007) Kringkasting i en digital fremtid. Medietilsynet mener løsningen som regjeringen har valgt ligger utenfor NRKs samfunnsoppdrag. Konkurransetilsynet mener det fører til svekket innovasjon. Regjeringen har likevel godkjent prosjektet, stikk i strid med faglige råd. På denne måten hindrer den rød-grønne regjeringen innovasjon, og sementerer eksisterende strukturer i mediebransjen. Det er et eksempel på gammelmodig politikk.

Komiteen støttar det arbeidet som regjeringa har igangsett med sams billettering og skilting.

Komiteen er heilt samd i målet til forslagsstilarane om å redusera antalet destinasjonsselskap, og viser til at regjeringa i reiselivsstrategien Destinasjon Norge, har vore tydeleg på at dette er eit mål, for å sikre at offentlege løyvingar til reiselivet blir nytta på ein mest mogleg effektiv måte. Komiteen vil òg påpeike at det er løyvd midlar i budsjettframlegget frå regjeringa for 2013 til dette formålet.

Fleirtalet i komiteen, alle unnateke medlemene frå Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti, støttar statsråden i at Nasjonal transportplan er det strategidokumentet som fannar om alle sektorar og alle næringar sine behov, og at det ikkje er behov for eit eige dokument for samferdsel innan reiselivssektoeren som skal handsamast i Stortinget, men at det er best med ein felles plan og ikkje fleire oppstykkja planar på same tema.

Fleirtallet rår til at framlegget vert å leggje ved møteboka.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er av den formening at Nasjonal transportplan er det strategidokument som bør favne alle sektorer og alle næringer sine behov knyttet til transport og kommunikasjon. I den sammenheng bør en arbeide for økt samordning mellom departementene i planfasen slik at den blir et helhetlig rammeverk for nasjonal satsing innen land-, luft- og sjøbasert infrastruktur i et langsiktig perspektiv.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen integrere reiseliv i større grad i planfasen til Nasjonal transportplan, gjennom økt samordning mellom Samferdselsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet.»

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti mener det er på tide å bruke nye ideer og bedre løsninger i norsk veibygging. En rapport utarbeidet av Vista Analyse på oppdrag av Samferdselsdepartementet («Finansiering, effektivitet og styring») ble publisert 21. mai 2012, og denne anbefalte bruk av OPS på veiprojekter i Norge. Det er påvist at OPS gir raskere utbyggingstid og sannsynligvis også noe lavere kostnader. I tillegg er man garantert vedlikehold i hele perioden kontrakten løper. OPS kan gjennomføres både med og uten bruk av bompenge, men hovedpoenget er at det er en smartere måte å gjennomføre prosjekter på. De funnene som presenteres om OPS i rapporten fra Vista Analyse, ser det ut til at regjeringspartiene ikke ønsker å forholde seg til.

Disse medlemmer merker seg at regjeringspartiene sammenligner situasjonen med eventuell OPS-satsing i Norge, med situasjonen i Spania. Disse medlemmer merker seg dermed at regjeringspartiene mener den norske stats finansielle plan- og styringsmekanismer kan sidestilles med finansielle plan- og styringsmekanismer i den spanske stat.

Disse medlemmer vil understreke at samferdsel er viktig for turistnæringen. Uten god infrastruktur vil også reiselivet være skadelidende. Næringsdrivende, lastebilsjåfører, bussturister, hytteeiere og båtturister er avhengige av god fremkommelighet. Den rød-grønne regjeringen investerer altfor lite i samferdsel. I handlingsregelen, som styrer olje- og pengesystemet, blir det klart slått fast at vi skal bruke det ekstra handlingsrommet til forskning, utdanning, vekstfremmende skattelettelser og infrastruktur.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at under regjeringen Bondevik II gikk 9 av 10 oljekroner til dette formålet. I dag går kun 2 av 10 kroner til det samme.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet og Kristelig Folkeparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ta i bruk samarbeidsløsninger mellom offentlig og privat sektor for å forsere gjennomføring av lokale infrastrukturtiltak med betydning for destinasjonsutviklingen.»

Disse medlemmer viser til brev fra Nærings- og handelsdepartementet, datert 3. mai 2012, og departementets vurdering av det enkelte forslag slik de fremkommer i representantforslaget om en egen samferdselsstrategi for norsk reiseliv, Dokument 8:2 S (2012–2013).

Disse medlemmer fastholder vurderingene slik de fremkommer i Dokument 8:2 S (2012–2013) og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utvikle en digital nasjonal reiseplanlegger for alle transportmidler, med informasjon og system for billettbestilling.»

«Stortinget ber regjeringen etablere arenaer for samhandling mellom cruise- og landbasert turisme og tiltak som kan legge til rette for kombinasjonsreiser.»

«Stortinget ber regjeringen innføre gjennomgående forsendelse av bagasje, forenklet tollbehandling og sikkerhetskontroll ved lufthavnene for enklere reiser til endelig destinasjon innenlands.»

«Stortinget ber regjeringen utvide åpningstider på sesongbetonte veier og gjennomføre flere rassikringstiltak til reiselivsdestinasjonene.»

«Stortinget ber regjeringen gjennomføre et nasjonalt bredbåndsløft med målsetting om høyhastighetsbredbånd i hele Norge.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en egen samferdselsstrategi for norsk reiselivsnæring som forelegges Stortinget før endelig vedtak.»

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet vil spesielt vise til redusert tilgang til en del reiselivsdestinasjoner grunnet manglende eller dårlig infrastruktur. Disse turistattraksjonene er gjerne ikke tilgjengelige med ordinære fremkomstmiddel da de f.eks. ligger i fjellheimen eller i nasjonalparker. Disse medlemmer er av den forme-

ning at åpnes det for ansvarlig bruk av motorferdsel i utmark, vil reiselivsdestinasjoner som sågar bevegelsesfriske som bevegelseshemmede vanligvis har begrenset tilgang til i enkelte årstider, kunne merke økt potensial som turistdestinasjon.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag og eventuelle andre lover, slik at kommunene får økt myndighet til å tillate bruk av motoriserte fremkomstmiddel i utmark i sammenheng med reiselivsdestinasjoner.»

Disse medlemmer fremmer videre følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utvikle et nasjonalt program for enhetlig og god skilting til reiselivsdestinasjonene.»

«Stortinget ber regjeringen skape et bedre flytilbud gjennom gode, stabile og langsiktige rammebetingelser for luftfarten, som bl.a. lavere luftfartsavgifter og mindre utbytte fra Avinor AS.»

«Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang og vurdering av antall destinasjonsselskap i forhold til hensiktsmessighet og måloppnåelse innen samordning av reiselivssatsingen.»

Forslag frå mindretal

Forslag frå Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen integrere reiseliv i større grad i planfasen til Nasjonal transportplan, gjennom økt samordning mellom Samferdselsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen ta i bruk samarbeidsløsninger mellom offentlig og privat sektor for å forsere gjennomføring av lokale infrastrukturiltak med betydning for destinasjonsutviklingen.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen utvikle en digital nasjonal reiseplanlegger for alle transportmidler, med informasjon og system for billettbestilling.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen etablere arenaer for samhandling mellom cruise- og landbasert turisme og tiltak som kan legge til rette for kombinasjonsreiser.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen innføre gjennomgående forsendelse av bagasje, forenklet tollbehandling og sikkerhetskontroll ved lufthavnene for enklere reiser til endelig destinasjon innenlands.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utvide åpningstider på sesongbetonte veier og gjennomføre flere rassikringstiltak til reiselivsdestinasjonene.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen gjennomføre et nasjonalt bredbåndsløft med målsetting om høyhastighetsbredbånd i hele Norge.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen utarbeide en egen samferdselsstrategi for norsk reiselivsnæring som forelegges Stortinget før endelig vedtak.

Forslag frå Framstegspartiet:

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen utvikle et nasjonalt program for enhetlig og god skilting til reiselivsdestinasjonene.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen skape et bedre flytilbud gjennom gode, stabile og langsiktige rammebetingelser for luftfarten, som bl.a. lavere luftfartsavgifter og mindre utbytte fra Avinor AS.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang og vurdering av antall destinasjonsselskap i forhold til hensiktsmessighet og måloppnåelse innen samordning av reiselivssatsingen.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag og eventuelle andre lover, slik at kommunene får økt myndighet til å tillate bruk av motoriserte fremkomstmiddel i utmark i sammenheng med reiselivsdestinasjoner.

Tilråding frå komiteen

Tilrådinga frå komiteen vert fremma av medlemene frå Arbeidarpartiet, Høgre, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har elles ingen merknader, syner til representantforslaget og rår Stortinget til å gjere slikt

vedtak:

Dokument 8:85 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Bård Hoksrud og Arne Sortevik om en egen samferdselsstrategi for norsk reiseliv – vert å leggje ved møteboka.

Oslo, i næringskomiteen, den 22. november 2012

Terje Aasland

leiar

Ingrid Heggø

ordførar

Vedlegg**Brev fra Nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 3. mai 2012****Dokument 8:85 S (2011-2012) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Bård Hoksrud og Arne Sortevik om en egen samferdselsstrategi for norsk reiseliv**

Jeg viser til Næringskomiteens brev av 12. april 2012 vedlagt notat av 13. april 2012 og representantforslag 85 S (2011–2012) fra stortingsrepresentantene Harald T. Nesvik, Per Roar Bredvold, Torgeir Trældal, Bård Hoksrud og Arne Sortevik. Nærings- og handelsdepartementet og Samferdselsdepartementet har i fellesskap vurdert forslaget.

1. Bakgrunn

Reiselivsnæringen er en av verdens raskest voksende næringer. Norge har gode muligheter for å ta sin del av den internasjonale veksten. Regjeringen har valgt å satse særskilt på reiselivsnæringen. Dette valget er gjort på bakgrunn av reiselivsnæringens potensial for videre verdiskaping, de naturgitte fordelene Norge har og næringens store betydning som distriktsnæring. Regjeringen vil derfor føre en spesielt aktiv politikk overfor reiselivsnæringen.

11. april 2012 presenterte jeg regjeringens nye reiselivsstrategi *Destinasjon Norge*. Strategien legger til grunn ny erfaringsbasert og dokumentert kunnskap. Stortingsrepresentantene Nesvik, Bredvold, Trældal, Hoksrud og Sortevik viser i sitt forslag om en egen samferdselsstrategi for norsk reiseliv blant annet til NHOs rapport *Reiselivets samferdselsløft – en reiselivsorientert samferdselspolitikk*. Dette er en av flere rapporter som er lagt til grunn for den nye reiselivsstrategien. En annen rapport som er benyttet, er en gjesteundersøkelse for cruiseturismen i Norge som jeg fikk gjennomført i 2010. Også denne undersøkelsen gir relevant kunnskap knyttet til representantforslaget.

Rammebetingelser som er viktige for reiselivsnæringens verdiskaping berører mange sektormyndigheters ansvar, og ulike offentlige aktører på flere forvaltningsnivå. Regjeringen er opptatt av at reiselivspolitikken og innsatsen på reiselivsområdet samordnes på og mellom alle nivåer, både på statlig og regionalt nivå, mot virkemiddelapparatet og i arbeidsdelingen mellom myndigheter og reiselivsnæringen. I *Destinasjon Norge* legges det derfor opp til at Nærings- og handelsdepartementets arbeid med reiseliv og koordinering av reiselivspolitikken styrkes. Regjeringen vil styrke den politiske samordnin-

gen og i tillegg etablere et koordineringsforum for reiselivspolitikken på embetsnivå. Bedre koordinering mellom samferdsel og reiseliv, på nasjonalt så vel som på regionalt og lokalt nivå, er en viktig del av regjeringens økte satsing på en mer samordnet reiselivspolitik.

Reiselivsnæringen er en sammensatt næring spesielt preget av mange små og mellomstore bedrifter. Næringen representerer mange arbeidsplasser spredd over hele landet. Felles for de aller fleste aktørene innenfor reiselivsnæringen er at den enkeltes produkt ikke alene representerer et helhetlig produkt. Næringens produkter er også kjennetegnet av at de må konsumeres på det stedet de blir produsert. Like viktig som at de norske reiselivsproduktene er attraktive er det at de er lett tilgjengelige for turister fra inn- og utland. I regjeringens nye reiselivsstrategi *Destinasjon Norge* fremmes det derfor flere tiltak for å øke tilgjengeligheten til norske reisemål.

2. Vurdering av de enkelte forslag

Forslag 1: *Stortinget ber regjeringen integrere reiseliv i større grad i planfasen til Nasjonal transportplan, gjennom økt samordning mellom Samferdselsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og handelsdepartementet.*

I utredningsfasen til Nasjonal transportplan 2014–2023 arrangerte Samferdselsdepartementet en møteserie rundt i hele landet hvor regionalt næringsliv ble invitert til å delta. Intensjonen med møtene var å gi næringslivet en arena hvor de kunne beskrive sine behov knyttet til infrastruktur og transport. Ett av hovedmålene i Nasjonal transportplan er å sørge for effektiv transport for næringslivet. Samferdselsdepartementet ser på reiselivsnæringen som en del av norsk næringsliv, og representanter for norsk reiseliv ble invitert til å delta på de regionale møtene. Erfaringen til Samferdselsdepartementet fra disse møtene er at reiselivsnæringen har til dels sammenfallende behov med øvrig næringsliv, men også til dels andre behov. Forutsigbarhet når reiselivspakker skal sys sammen ett år i forveien, er ett eksempel på dette. Beskrivelsen i teksten i Representantforslag 85 S stemmer godt overens med de signaler Samferdselsdepartementet allerede har mottatt gjennom de regionale møtene nevnt over.

Transportetatene og Avinor la den 29. februar frem sine faglige råd i planforslaget til Nasjonal transportplan 2014–2023. Det ble samtidig åpnet for at alle kan gi sine høringsuttalelser til dette dokumen-

tet. Høringsfristen er 29. juni 2012. Samferdselsdepartementet forutsetter at alle som har meninger om hva Nasjonal transportplan 2014–2023 skal inneholde, benytter seg av muligheten til å komme med sine tilbakemeldinger i denne høringen. Innspillene herfra vil tas med i det videre arbeidet i planfasen sammen med blant annet erfaringene fra de regionale møtene med næringslivet rundt i hele landet. Samferdselsdepartementet fortsetter også det gode samarbeidet med reiselivsnæringen, og samferdselsministeren har bl.a. invitert næringen til et eget møte om Nasjonal transportplan 24. april.

Regjeringen styrker som nevnt Nærings- og handelsdepartementets arbeid med å koordinere reiselivspolitikken ved å etablere et koordineringsforum mellom departementene. Koordineringsforumet vil inkludere både Samferdselsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet. Ytterligere økt integrering av reiseliv i planfasen til Nasjonal transportplan er et av temaene det vil være naturlig å inkludere i koordineringsforumets arbeid. Også flere av de øvrige forslagene fra stortingsrepresentantene Nesvik, Bredvold, Trældal, Hoksrud og Sortevik vil bli omfattet av dette samordningsarbeidet.

Forslag 2: *Stortinget ber regjeringen ta i bruk samarbeidsløsninger mellom offentlig og privat sektor for å forsere gjennomføring av lokale infrastrukturtiltak med betydning for destinasjonsutviklingen.*

Ett av hovedmålene i Nasjonal transportplan er at infrastrukturtiltak skal bidra til regional utvikling, og at hele landet skal kunne tas i bruk. Mange av reiselivsdestinasjonene i Norge består av vill natur eller er plassert utenfor byer og sentrale strøk, og vegstandarden kan være dårligere enn i byene. Regjeringen satser på en god regional fordeling i Nasjonal transportplan, og en samferdselspolitikk som bidrar til at hele landet kan tas i bruk. God regionalpolitikk er god reiselivspolitik, siden mange av reiselivsdestinasjonene ligger i distriktene.

Samferdselsdepartementet er i disse dager i gang med et arbeid om alternative finansieringsformer. To rapporter om dette temaet er under utarbeiding, og funnene som vil bli presentert vil danne grunnlag for videre arbeid. Reiselivets behov hensyntas uansett når prioriteringene skal gjøres i det videre arbeidet med Nasjonal transportplan.

Forslag 3: *Stortinget ber regjeringen utvikle en digital nasjonal reiseplanlegger for alle transportmidler, med informasjon og system for billettbestilling.*

Det pågår et arbeid med Nasjonal reiseplanlegger for kollektivtransporten med tilgang over internett og mobil. De fleste av landets fylker og trafikkvirksomheter har i dag ulike former for lokale reiseplanleggere. Tjenester for regional reiseplanlegging er fore-

løpig tilgjengelig i det sentrale østlandsområdet. Et arbeid pågår for etablering av en konkurransenøytral nasjonal reiseplanlegger for alle transportmidler, og med mål om ferdigstilling innen 2013/14. Parallelt pågår et arbeid med felles billett på sammenhengende kollektivreiser (samme billett fra dør til dør). Når begge prosjektene er lansert, er målet å koble dem sammen slik at kundene kan planlegge og kjøpe billett for hele reisen i en og samme operasjon.

Forslag 4: *Stortinget ber regjeringen utvikle et nasjonalt program for helhetlig og god skilting til reiselivsdestinasjonene.*

I forbindelse med den nye skiltforskriften av 2005 har Vegdirektoratet gjennomført en større revisjon av skiltnormalene. Det er satt fokus på at skiltmyndighetene skal jobbe aktivt og forebyggende, og løse oppgaver i samarbeid med berørte parter. NHO Reiseliv har vært med i utarbeidelsen av de nye skiltnormalene, og det har også vært avholdt egne samarbeidsmøter med interesseorganisasjoner (NAF og Norsk Caravanclub i tillegg til NHO Reiseliv) for skilting i forbindelse med camping.

Vegvesenets lokale avdelinger holder jevnlig møter med turistnæringens organisasjoner for å informere om regler og muligheter for skilting, samt finne fram til gode fellesløsninger. Vegvesenet samarbeider i tillegg med kommunene om forbedring av den geografiske vegvisningen, og om oppsetting av informasjonstavler på rasteplasser.

Det er etablert et nasjonalt prosjekt for “Nasjonale turistvegruter”, som i samarbeid med Vegdirektoratet har utarbeidet egne retningslinjer for skilting med et nytt symbol. I samarbeid med Forsvarsbygg har Vegdirektoratet også kommet frem til et eget symbol for de Nasjonale Festningsverkene, og jobbet med skilting til disse.

I tillegg er/blir følgende tiltak gjennomført:

- Innarbeiding av nye skilt som får betydning for reiselivsbedrifter.
- Utarbeiding av ny vegvisningsliste hvor alle fjernmål og -ruter er gjennomgått.
- Utarbeiding av områdevis eller temavise visningsplaner for service- og/eller virksomhetsvisning.
- Innføring av eget symbol (“hanen”) til bruk på skilt til gardsmat/ bygdeturisme.
- Eget prosjekt for Unescos verdensarvsteder og skilting til disse.

Forslag 5: *Stortinget ber regjeringen etablere arenaer for samhandling mellom cruise- og landbasert turisme og tiltak som kan legge til rette for kombinasjonsreiser.*

Bedre samhandling mellom cruiseturismen og landbasert reiselivsnæring er et av de områder regje-

ringen fremhever i den nye reiselivsstrategien. Innvasjon Norge vil allerede fra inneværende år igangsette et cruiseprosjekt. Formålet med prosjektet er å utnytte den allerede eksisterende og økende cruiseturisme i Norge for å øke verdiskapingen også for det landbaserte reiselivet. Prosjektet skal vare i minimum tre år, og gjennomføres i tett samarbeid med reiselivsnæringen og cruiserederiene som opererer i Norge. Prosjektet vil ha fem arbeidsområder:

13. Utvikling av salgbare opplevelser på land tilpasset cruiseturister og andre som besøker destinasjonen.
14. Utvikling av kompetansetjenester for ansatte i reiselivsnæringen med vektlegging av bærekraftig utvikling av cruiseturismen i Norge.
15. Jobbe med en langsiktig målsetting om å få flere av cruiseskipene som ferdes i norske farvann til å bruke norske havner som snuhavn.
16. Felles markedsføringstiltak for å fremme Norge sammen med cruiserederiene, med spesiell oppmerksomhet på digital markedsføring.
17. Stimulering av leverandørindustrien til tettere samarbeid med cruiserederiene for å utvikle norske mattilbud om bord.

Forslag 6: *Stortinget ber regjeringen innføre gjennomgående forsendelse av bagasje, forenklet tollbehandling og sikkerhetskontroll ved lufthavnene for enklere reiser til endelig destinasjon innenlands.*

Samferdselsdepartementet har i samråd med Finansdepartementet opprettet en arbeidsgruppe som utreder ulike mulige forenklinger i transittbehandlingen fra utenriksfly til innenriksfly av passasjerer og deres bagasje. Arbeidsgruppen ble opprettet høsten 2011 og består av representanter fra Avinor, OSL, Norwegian, SAS, Toll- og avgiftsdirektoratet, Tollregion Oslo og Akershus, Mattilsynet, Politidirektoratet og Politistasjonen på OSL. Det er tatt sikte på at arbeidsgruppen vil legge frem sin rapport i løpet av første halvår 2012.

Arbeidsgruppen skal gjennomføre et utredningsarbeid som vil bestå av to hoveddeler. For det første skal arbeidsgruppen kartlegge mulige tidsbesparende og/eller effektiviserende endringer i dagens innretning av transittbehandlingen av passasjerer og bagasje fra utenriks- til innenriksfly. Den andre delen av gruppens arbeid vil bestå av vurderinger av fordeler og ulemper de ulike forenklingalternativene vil kunne innebære for transittpassasjerene, samfunnsbeskyttelsen og flyplasslogistikken.

Forslag 7: *Stortinget ber regjeringen utvide åpningstider på sesongbetonte veier og gjennomføre flere rassikringstiltak til reiselivsdestinasjonene.*

Med unntak av E69 Skarsvåg-Nordkapp er alle vinterstengte veger fylkesveger. Det er altså fylkes-

kommunene som har ansvaret for når disse kan være åpne eller stengte, men fylkeskommunene baserer seg sikkert på råd fra Statens vegvesen.

Vind og snøforhold er årsaken til at visse veger stenges. Mange av strekningene er også svært utsatt for snøskred, isskred og steinsprang. Det er i hovedsak vurderinger av sikkerheten som er avgjørende for når vegene stenges og åpnes. Stengnings- og åpningsdatoer på de ulike vegstrekningene er bestemt ut fra tidligere erfaringer. Det er imidlertid ikke mulig å forutsi med sikkerhet hvorledes en vinter vil arte seg. Derfor kan det i blant være behov for å endre fastsatte datoer, eller å ha en fleksibel åpentid som er avhengig av sikkerhetsvurderinger hver enkelt vår og høst.

Reiselivsnæringen viser ofte til problemer med dårlig forutsigbarhet for når Trollstigen og vegen over Geiranger er åpen. På Trollstigen er det store utfordringer knyttet til risiko for skred, særlig om våren. Det er gjort tiltak for å sikre mot skred på flere steder, men fortsatt er utfordringene store. Det er derfor nødvendig å holde vegen stengt så lenge det er stor risiko for skred og steinsprang. Dette er kompliserte vurderinger, men det er avgjørende for Statens vegvesen å sette sikkerheten fremst.

Statens vegvesen har forståelse for at dårlig forutsigbarhet for åpentider for noen viktige turistveger er en utfordring for reiselivsnæringen. Samtidig vil høy sikkerhet gagne reiselivsnæringen best i det lange løpet. En alvorlig ulykke på grunn av at en veg er åpnet for tidlig, eller er stengt for sent, vil være svært uheldig også for reiselivsnæringen.

I inneværende handlingsprogramperiode 2010–2013 gjøres det videre noen konkrete rassikringstiltak langs riksvegnettet til typiske reiselivsdestinasjoner. Det ytes statlige tilskudd til rassikring langs fylkesvegnettet. Prioriteringene av tiltak langs fylkesvegnett gjøres av fylkeskommunene. Regjeringens prioriteringer av rassikringstiltak gjøres i Nasjonal transportplan. Det er behov for økt innsats til rassikring, og samferdselsministeren har merket seg Stortingets ønsker.

Forslag 8: *Stortinget ber regjeringen skape et bedre flytilbud gjennom gode, stabile og langsiktige rammebetingelser for luftfarten, som blant annet lavere luftfartsavgifter og mindre utbytte fra Avinor AS.*

Regjeringen arbeider kontinuerlig for å sikre gode og stabile rammebetingelser for luftfarten i Norge. Rammebetingelsene oppfattes å være gode og stabile per i dag, indikert gjennom svært høy punktlighet og regularitet, samt sterk vekst. Lufthavnavgiftene i Norge er på et konkurransedyktig nivå sammenlignet med andre land.

Regjeringen har som målsetning at Avinor skal være selvfinansierende. Det vil si at alle Avinors kostnader skal dekkes gjennom avgifter og kommersielle inntekter. Videre er det regjeringens politikk at det skal tas ut utbytte tilsvarende 50 pst. av overskudd etter skatt.

Samtidig skal Avinor sikre en tilfredsstillende infrastruktur for luftfarten i Norge som en sentral del av de gode og stabile rammebetingelsene luftfarten trenger. Både utbyttepolitikken og andre spørsmål knyttet til rammebetingelser for Avinor blir løpende vurdert i sammenheng med målsettingen om gode og stabile rammebetingelser for luftfarten.

Videre har Samferdselsdepartementet økt oppmerksomhet på kostnadseffektivitet både innenfor flysikring og flyplassdrift. Kostnadseffektiv drift er sentralt for å opprettholde et akseptabelt nivå på avgiftene.

Forslag 9: *Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag og eventuelle andre lover, slik at kommunene får økt myndighet til å tillate bruk av motoriserte fremkomstmiddel i utmark i sammenheng med reiselivsdestinasjoner.*

Jeg viser til Næringskomiteens notat av 13. april 2012, der det fremgår at det ikke er nødvendig for Nærings- og handelsdepartementet å uttale seg om forslaget.

Forslag 10: *Stortinget ber regjeringen gjennomføre et nasjonalt bredbåndsløft med målsetting om høyhastighetsbredbånd i hele Norge.*

Jeg viser til Næringskomiteens notat av 13. april 2012, der det fremgår at det ikke er nødvendig for Nærings- og handelsdepartementet å uttale seg om forslaget.

Forslag 11: *Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang og vurdering av antall destinasjonsselskap i forhold til hensiktsmessighet og måloppnåelse innen samordning av reiselivssatsingen.*

Regjeringen er opptatt av at midlene som bevilges over offentlige budsjetter benyttes på en mest mulig effektiv måte. Dette gjelder også midlene som direkte og indirekte går til å finansiere ulike deler av destinasjonsselskapsstrukturen i Norge. For å sikre en mer effektiv bruk av ressurser, er det nødvendig å gjennomføre tiltak som endrer strukturen i reiselivsnæringen. Det mest omfattende tiltaket som fremmes i regjeringens nye reiselivsstrategi er derfor restrukturering av landets destinasjonsselskaper. I strategien foreslår regjeringen at en hensiktsmessig struktur for reisemålsselskapene i Norge kan være:

- Hele landet skal være dekket gjennom et antall landsdelsselskaper. Det er ikke i strategien tatt endelig stilling til hvor mange landsdelsselskaper som er mest formålstjenelig. Det er likevel uttrykt at en løsning kan være seks landsdelsselskaper, for hhv. Nord-Norge, Midt-Norge, Vest-Norge, Sør-Norge, Øst-Norge og Fjell-Norge.
- Det etableres et landsdelsselskap for hvert landsdelsområde. Det er et mål at disse gis en rolle som morselskap i et konsern, og organiserer et antall datterselskaper (destinasjonsselskaper) i eget område.
- Hvert destinasjonsselskap har igjen ansvar for å organisere den lokale turistinformasjonen og annen lokal virksomhet, basert på en definert rolle- og oppgavefordeling.

Sammen med fylkeskommunene og kommunesektoren vil regjeringen sette i gang et prosjekt som skal profesjonalisere og effektivisere reisemålsselskapene i Norge. Prosjektet skal gjennomføre den skisserte strukturendringen, blant annet:

- Foreslå konkret organisasjonsstruktur og tilhørende ansvars- og arbeidsoppgaver.
- Definere behov for antall selskaper og deres geografiske inndeling, samt bidra til sammenslåinger av eksisterende reisemålsselskaper.

Forslag 12: *Stortinget ber regjeringen utarbeide en egen samferdselsstrategi for norsk reiselivsnæring som forelegges Stortinget før endelig vedtak.*

Nasjonal transportplan er plandokumentet for norsk samferdsel. Dette er et strategidokument som skal favne alle sektorer, alle transportformer, alle næringsbehov, alle interesser, behov og ønsker. Ulike mål som blant annet trafiksikkerhet, miljøhensyn, effektivitet og pålitelighet skal ligge til grunn for politikken.

Helheten ses best i én felles plan. Det er imidlertid viktig for Samferdselsdepartementet å legge forholdene til rette for reiselivsnæringen, og i det videre arbeidet med Nasjonal transportplan har Samferdselsdepartementet løpende kontakt med de øvrige departementene, herunder Nærings- og handelsdepartementet og Landbruks- og matdepartementet. I tillegg til dette gode samarbeidet lytter Samferdselsdepartementet til så vel enkeltaktører fra reiselivsnæringen som organisasjoner som taler næringens interesse, slik at kommende Nasjonal transportplan også legger forholdene best mulig til rette for reiselivet.

